

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการใช้งาน โปรแกรมค้นหา (Search Engine) ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดลำปาง และเพื่อให้ทราบถึงทักษะและความเข้าใจในการใช้งาน โปรแกรมค้นหา (Search Engine) ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดลำปาง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดลำปาง ทั้งหมด 5 สถาบัน คือวิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง และมหาวิทยาลัยเนชั่น ศูนย์ลำปาง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเรื่อง “การศึกษาทักษะการใช้งานโปรแกรมค้นหาสำหรับการสืบค้นสารสนเทศของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดลำปาง” โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลการใช้งานโปรแกรมค้นหาบนอินเทอร์เน็ต เป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 ทักษะการใช้งานโปรแกรมค้นหาบนอินเทอร์เน็ต เป็นคำถามแบบเลือกตอบจำนวน 5 ข้อ และคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ ทุกครั้ง บางครั้ง ไม่เคยใช้ จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 4 ปัญหาต่อการใช้งานโปรแกรมค้นหาสารสนเทศ เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 70.75) กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 (ร้อยละ 38.5) สังกัดคณะครุศาสตร์ (ร้อยละ 21.75) ใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า 10 ครั้ง/สัปดาห์ (ร้อยละ 55) ส่วนมากใช้บริการอินเทอร์เน็ตที่บ้าน (ร้อยละ 38.50) และส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ต คือ เพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น (ร้อยละ 22.75)

5.1.2 ข้อมูลการใช้งานโปรแกรมค้นหาบนอินเทอร์เน็ต

นักศึกษาส่วนมากทราบว่าโปรแกรมค้นหา (Search Engine) คืออะไร (ร้อยละ 94.5) และใช้เว็บไซต์ Google ในการสืบค้นสารสนเทศเป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 100) นักศึกษาคิดว่ามีทักษะในการใช้โปรแกรมค้นหา (Search Engine) ปานกลาง (ร้อยละ 47.25) นักศึกษาเรียนรู้วิธีการใช้งาน

โปรแกรมค้นหา (Search Engine) ด้วยตนเอง (ร้อยละ 100) ใช้เวลาเฉลี่ยในการค้นหาสารสนเทศมากกว่า 20 นาที (ร้อยละ 42) และได้รับผลลัพธ์จากการค้นหาที่มีเนื้อหาตรงความต้องการในระดับปานกลาง (ร้อยละ 38.75)

5.1.3. ทักษะการใช้งานโปรแกรมค้นหาบนอินเทอร์เน็ต

นักศึกษาส่วนใหญ่มีวิธีการสืบค้นสารสนเทศจากโปรแกรมค้นหาด้วยวิธีการพิมพ์คำที่ต้องการค้นในช่องคำค้นที่กำหนดให้ (ร้อยละ 74.75) โดยใช้คำสำคัญ (ร้อยละ 35.25) นอกจากนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยใช้รูปแบบการสืบค้นของโปรแกรมค้นหาแบบขั้นสูง (ร้อยละ 64)

นักศึกษาใช้เทคนิคการสืบค้นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 0.16$) เทคนิคที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือ ใช้การจำกัดผลลัพธ์ที่ต้องการโดยระบุรูปแบบของเอกสาร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 0.27$) รองลงมาคือ ค้นหาโดยใช้ตรรกะบูลีน (Boolean Logic) AND, OR, NOT ในการเชื่อมคำค้น และใช้การจำกัดผลลัพธ์ที่ต้องการโดยการระบุภาษาที่ต้องการ ซึ่งมามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ($\bar{X} = 0.19$ และ $\bar{X} = 0.17$)

นักศึกษามีวิธีการเลือกทรัพยากรสารสนเทศที่ได้จากผลการสืบค้นของโปรแกรมค้นหามากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ พิจารณาที่ชื่อเรื่องของสารสนเทศ (ร้อยละ 42.00) รองลงมาเป็นอันดับ 2 คือ พิจารณาที่เนื้อหาโดยย่อ (ร้อยละ 34.00) อันดับ 3 คือ พิจารณาที่ชื่อหรือส่วนเชื่อมโยง (Link) ของเว็บไซต์ (ร้อยละ 33.00)

วิธีการที่นักศึกษาเลือกใช้มากที่สุด กรณีไม่พบสารสนเทศที่ต้องการ คือ สืบค้นต่อไปจนกว่าจะพบโดยเลือกใช้สารสนเทศที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 39.00) รองลงมาคือ สืบค้นต่อไปจนกว่าจะพบโดยเปลี่ยนคำค้นใหม่ (ร้อยละ 36.50) และ สืบค้นต่อไปจนกว่าจะพบโดยถามอาจารย์ผู้สอน/บรรณารักษ์/เพื่อน (ร้อยละ 18.00)

5.1.4. ปัญหาต่อการใช้งานโปรแกรมค้นหาสารสนเทศ

เรื่องที่นักศึกษามีปัญหาต่อการสืบค้นสารสนเทศมากที่สุด คือ ไม่ทราบวิธีการค้นแบบขั้นสูงของโปรแกรมค้นหา รองลงมาคือ ไม่พบข้อมูลที่ต้องการ และข้อมูลที่ได้ไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการทำวิจัย เพื่อการศึกษาทักษะการใช้งานโปรแกรมค้นหาสำหรับการสืบค้นสารสนเทศของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดลำปาง สามารถอภิปรายผลได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้ทั้ง 2 ข้อ ดังนี้

5.2.1 ในการศึกษาทักษะการใช้งานโปรแกรมค้นหาสำหรับการสืบค้นสารสนเทศของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดลำปาง สรุปผลได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ถึงแม้จะมีความรู้และทักษะในการใช้งานอินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ เนื่องจากมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างต่อเนื่อง แต่วัตถุประสงค์หลักเพื่อติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นและเพื่อประกอบการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ รวมถึงเพื่อความบันเทิง และนันทนาการ

แต่ในส่วนของการใช้งานโปรแกรมค้นหาพบว่าส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจในการใช้โปรแกรมค้นหาที่นิยมที่สุดอย่าง Google ถึงแม้ว่าจะเป็นโปรแกรมค้นหาของต่างประเทศก็ตาม ปัญหาที่พบในการใช้โปรแกรมค้นหา Google นอกจากจะขาดความเข้าใจแล้วส่วนใหญ่ยังไม่ทราบถึงเทคนิคที่ใช้ในการสืบค้นสารสนเทศ และนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพของการสืบค้นข้อมูล ไม่คิดว่าเวลาในการสืบค้นจะมากหรือน้อยเพียงใด ขอแค่เพียงพบข้อมูลก็พอใจแล้ว

5.2.2 ในการศึกษาทักษะการใช้งานโปรแกรมค้นหาสำหรับการสืบค้นสารสนเทศของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดลำปาง สรุปผลได้ว่า นักศึกษามีทักษะในการใช้งานโปรแกรมค้นหาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่มีความเข้าใจในการใช้งานโปรแกรมค้นหาขั้นสูงที่นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยผ่านการใช้งานส่วนการค้นหาข้อมูลขั้นสูง หรือเคยใช้แต่ไม่แน่ใจว่ามันคืออะไร และมีประโยชน์อย่างไร

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 การสืบค้นด้วยภาษาไทยยังมีปัญหาในเรื่องของคำที่มีความหมายคล้ายกัน แต่สื่อความหมายแตกต่างกัน ดังนั้นในการสืบค้นควรใช้ภาษาอังกฤษร่วมด้วยในการสืบค้น

5.3.2 นักศึกษาส่วนใหญ่ขาดทักษะการสืบค้นสารสนเทศ และให้ความไว้วางใจต่อโปรแกรมค้นหาเพียงโปรแกรมเดียว คือ Google ดังนั้นเพื่อให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการเพิ่มพูนความรู้และทักษะการสืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาขั้นสูงให้แก่นักศึกษา